

'A lot higher than we expected': Russian arms production worries Europe's war planners | Russia

 [theguardian.com/world/2024/feb/15/rate-of-russian-military-production-worries-european-war-planners](https://www.theguardian.com/world/2024/feb/15/rate-of-russian-military-production-worries-european-war-planners)

Moskva masivně posílila svůj průmysl, což mu na Ukrajině poskytlo výhody a vedlo k přerozdělování bohatství

od Andrewa Rotha

► Čt 15. února 2024 18:16 CET

As Ukrajina se snažila získat munici, zbraně a vybavení pro svou obranu, Rusko v posledních dvou letech řídilo masivní nárůst průmyslové výroby, který předčil to, co mnozí západní plánovači obrany očekávali, když Vladimir Putin zahájil svou invazi.

Celkové výdaje na obranu vzrostly odhadem na 7,5 % ruského HDP, dodavatelské řetězce byly přepracovány tak, aby zajistily mnoho klíčových vstupů a vyhnuly se sankcím, a továrny vyrábějící munici, vozidla a vybavení běží nepřetržitě, často na povinné 12hodinové směny. dvojnásobné přesčasy, aby udržely ruskou válečnou mašinerii v dohledné budoucnosti.

Transformace postavila obranu do středu ruské ekonomiky. Putin tento měsíc tvrdil, že ve vojensko-průmyslovém komplexu, který nyní zaměstnává odhadem 3,5 milionu Rusů, tedy 2,5 % populace, bylo vytvořeno 520 000 nových pracovních míst. Strojaři a svářeči v ruských továrnách vyrábějících válečné vybavení nyní vydělávají více peněz než mnoho bílých límečků a právníků, podle listopadové analýzy údajů o ruské práci v Moscow Times .

Putin ve čtvrtek navštívil Uralvagonzavod, největšího výrobce hlavních bojových tanků v zemi, kde se dělníci chlubili, že byl mezi prvními, kteří zavedli nepřetržitou výrobu. Ruský vůdce přislíbil finanční prostředky, které pomohou vyškolit dalších 1500 kvalifikovaných zaměstnanců pro závod.

Vzhledem k tomu, že se ruská válka na Ukrajině vtahuje do svého třetího roku, masivní ruské investice do armády, které budou letos podle předpovědi největší v podílu na HDP od Sovětského svazu, znepokojily evropské válečné plánovače, kteří řekli, že NATO podceňuje schopnost Ruska vést dlouhodobou válku.

"Stále jsme neviděli, kde je ruský bod zlomu," řekl Mark Riisik, zástupce ředitele v oddělení plánování politiky estonského ministerstva obrany. „V podstatě jedna třetina jejich státního rozpočtu jde na vojenskou výrobu a na válku na Ukrajině ... Ale nevíme, kdy to bude mít skutečný dopad na společnost. Takže je trochu náročné říct, kdy to skončí.“

📷 Vladimir Putin sedí v tanku T-90AM na ruské výstavě Expo Arms v uralském městě Nižnij Tagil v roce 2011. Fotografie: Alexej Družinin/AP

Jedním z klíčových ukazatelů v dělostřelecké válce byla domácí výroba granátů, kterou odborníci odhadují na 2,5 až 5 milionů kusů ročně. Riisik označil trendy za znepokojivé a poznamenal, že výroba by mohla v příštím roce nebo dvou přesáhnout 4 miliony kusů. Dovoz více než milionu granátů již ze Severní Koreje a strategická zásoba granátů v milionech dává Rusku další polštář.

I když toto číslo nemusí Rusku poskytnout potřebnou kapacitu k dosažení významných územních zisků v roce 2024 nebo 2025, přesto staví Ukrajinu do značné nevýhody na frontových liniích, kde má Rusko v dělostřelecké palbě minimálně převahu tři ku jedné a často ještě více.

"Je to mnohem vyšší, než jsme čekali, opravdu," řekl Riisik o číslech ruské produkce.

"Ekonomika Kalašnikov"

Mnohé z toho bylo zapečeno v ruském vojensko-průmyslovém komplexu, rozlehlém monstře téměř 6 000 společností, z nichž mnohé před válkou jen zřídka přinášely zisk. Co však postrádalo na efektivitě, vynahradila volnou kapacitou a flexibilitou, když ruská vláda v roce 2022 náhle zvýšila výrobu obrany.

Richard Connolly, expert na ruskou armádu a ekonomiku z think-tanku Royal United Services Institute v Londýně, to nazval „ekonomií Kalašnikov“, která je podle něj „celkem nenáročná, ale odolná, postavená pro použití ve velkém měřítku a pro použití v konfliktech“.

Řekl: „Rusové na to dopláceli roky. Dotovali obranný průmysl a mnozí by řekli, že plýtvají penězi na akci, že jednoho dne budou muset být schopni to rozšířit. Takže do roku 2022 to bylo ekonomicky neefektivní a pak to najednou vypadá jako velmi chytré plánování.“

📺Vojenská technika na Rudém náměstí během každoroční ruské vojenské přehlídky ke Dni vítězství v květnu 2022.
Fotografie: Jurij Kočetkov/EPA

To se výrazně liší od západních, zejména evropských výrobců zbraní, kteří obecně provozují štíhlé operace, které fungují přes hranice a jsou navrženy tak, aby maximalizovaly zisk pro akcionáře.

Rusko může často řídit svůj vojenský průmysl pomocí fiatů, přerozdělování personálu, navyšování rozpočtů a podávání velkých objednávek ad hoc. Rusko bude mít potíže se získáváním komponentů pro složitější zbraně, jako jsou rakety, zvláště pokud budou sankce uplatňovány přísněji. Ale zatím se jí podařilo i nadále dodávat balistické střely Iskander a řízené střely Kh-101.

Začátkem roku 2023 ruská vláda převedla více než tucet závodů, včetně několika továren na střelný prach, do státního konglomerátu Rostec, aby modernizovala a zefektivnila výrobu dělostřeleckých granátů a dalších klíčových prvků válečného úsilí, jako jsou vojenská vozidla.

Kazaňská továrna na střelný prach, jedna z největších v zemi, přijala více než 500 pracovníků v prosincovém náboru, který zvýšil průměrné měsíční platy v závodě více než trojnásobně, z 25 000 rublů (217 liber) na 90 000 rublů (782 liber), podle Alexandru Livshitsovi, řediteli závodu. Pracovní inzeráty nabízejí noční směny od půlnoci do 8 hodin ráno a ochranu před vojenskou službou pro ty, kteří se snaží vyhnout frontové linii.

Mnoho z najatých muselo být vylákáno ze sousedních regionů, což je důkaz vážného nedostatku kvalifikované pracovní síly v celém Rusku. Hlavní konkurence pro dělníky v továrnách může pocházet z armády, která slibuje plat více než 200 000 rublů (1 730 liber) měsíčně těm, kteří se přihlásí k boji ve válce.

📷 Bývalý prezident Dmitrij Medveděv (druhý vpravo) na návštěvě továrny na zbraně v Tatarstánu v březnu 2023. Fotografie: Ekaterina Shtukina/Sputnik/Vládní tiskový servis/EPA

V regionech po celém Rusku mohou být tyto peníze transformační. „Válka vedla k bezprecedentnímu přerozdělení bohatství, kdy chudší vrstvy profitují z vládních výdajů na vojensko-průmyslový komplex,“ řekl Denis Volkov, ředitel Levada Center, společnosti pro výzkum veřejného mínění a sociologického výzkumu v Moskvě. „Dělníci ve vojenských továrnách a rodiny vojáků bojujících na Ukrajině mají najednou mnohem více peněz na utrácení. Jejich příjem se dramaticky zvýšil.“

Průzkum společnosti Levada ukázal, že 5–6 % těch, kteří „dříve neměli dost peněz na nákup spotřebního zboží, jako je lednička, se nyní posunulo směrem ke střední třídě“.

Rusko za to zaplatí tím, že příští rok zvýší výdaje na obranu na téměř 11 tn rublů (95,7 miliardy liber), což je 70% nárůst, který by poprvé od Sovětského svazu překonal sociální výdaje. Putin se snaží financovat válku, udržet sociální výdaje a vyhnout se nekontrolované inflaci najednou, v tom, co Alexandra Prokopenko, Carnegieho nadání, nazývá „nemožným trilematem“.

Vysoké ceny ropy zatím pomáhají tlumit ránu. Ale válka má transformovat ruskou ekonomiku zevnitř.

„V minulosti, po celé to postsovětské období, bych řekl, že ropa byla vedoucím sektorem ruské ekonomiky,“ řekl Connolly. „Teď říkám, že to zaplatí obrana a ropa.“ A to z dlouhodobého hlediska přináší problémy.“

Nepřetržitá výroba

Nová analýza Mezinárodního institutu pro strategická studia (IISS) odhaduje, že Rusko za poslední rok ztratilo 3000 obrněných bojových vozidel a téměř 8800 od začátku války.

Rusko, které není schopné vyrobit téměř takový počet vozidel, renovovalo hlavně stárnoucí hardware, který by podle Connollyho mnoho jiných států už dávno vyřadilo.

📍Dělníci montují samohybné dělostřelecké systémy v továrně v ruském Jekatěrinburgu. Fotografie: Tisková služba ruského ministerstva obrany/EPA

Ruské továrny tvrdily, že letos dodaly 1500 hlavních bojových tanků, z nichž 1180 až 1280 bylo reaktivováno ze skladu, uvádí IISS. Tato čísla spolu s reaktivovanými obrněnými transportéry a bojovými vozidly pěchoty znamenala, že Rusko „bude schopno pokračovat ve svém útoku na Ukrajinu při současném tempu oslabování po další dva až tři roky a možná i déle“, uvedla skupina.

Ruské továrny v terénu vybudovaly nové výrobní linky a začaly najímat zaměstnance, přičemž někdy hledaly nucenou práci, aby zvýšily výrobu.

Společnost Kurganmashzavod, která vyrábí bojová vozidla pěchoty BMP-2 a BMP-3, přivedla práci studentů a odsouzců, aby pomohla továrně splnit termíny. Dmitrij Medveděv, bývalý ruský prezident a nyní místopředseda bezpečnostní rady, navštívil továrnu v roce 2022 a varoval v továrně na tanky před potenciálním trestním obviněním za nevyplněné státní zakázky.

Pracovníci řekli místním médiím, že byli přesunuti na šestidenní a 12hodinové směny kvůli takzvané ruské speciální operaci na Ukrajině.

Jeden odborový předák uvedl, že nové směny byly vynuceny na základě zvláštního příkazu vydaného Putinem loni v srpnu, který by mohl vyžadovat, aby pracovníci pracovali déle „bez jejich souhlasu“, pokud nepřekročí další čtyři hodiny denně.

"Dnes v Rusku prakticky všechny vojensko-průmyslové podniky s dodatečnými státními zakázkami pracují podle tohoto harmonogramu," řekl listu Novye Izvestija šéf Ruského svazu průmyslových pracovníků Andrej Čechmenjov. „Ve skutečnosti je zakázáno odmítat další směny. Buď souhlasíte [nebo] vás vyhodí a neexistuje žádná třetí možnost.“

Další reportáž Pjotra Sauera

Víte, kdo nenávidí Guardianu?

Miliardáři vytvářejí svět, který je nerovnější než kdy jindy.

Populističtí politici šíří neshody a dezinformace.

Manažeři z fosilních paliv sledují spalování planety, jak jejich zisky rostou.

Techničtí giganti utvářející nový svět kolem nás bez kontroly.

A víte, kdo nás *má rád*? Lidé, kteří věří ve svobodný tisk. Lidé, kteří věří, že pravda by měla být dostupná všem. A lidé, kteří si uvědomují, že je důležité zpochybňovat mocenské a vlivné pozice po celém světě, včetně České republiky. Zní to jako vy?

The Guardian nemá ultrabohatého majitele. Nikdo nám neříká, co máme psát – nebo co nemáme psát. Postavíme se drahým právním hrozbám, abychom čtenářům přinesli pravdu. Často na příbězích, na které se nikdo jiný nedotkne.

Možná nebudete souhlasit s každým slovem, které zveřejníme, ale s vaší pomocí můžeme pohnat k odpovědnosti bohaté a mocné. Ať se jim to líbí nebo ne.

Pokud se rozhodnete podpořit, naštve to *všechny* správné lidi. Zabere to jen minutu. **Podporujte otevřenou, nezávislou žurnalistiku na měsíční bázi. Děkuji.**

Frekvence příspěvků Contribution frequency

Výše příspěvku Contribution amount

PokračovatContinue →

Prozkoumejte více o těchto tématech

- Rusko
- Ukrajina
- Obchod se zbraněmi
- Vladimír Putin
- Evropa
- zprávy

Znovu použijte tento obsah